11 AĞUSTOS 1942
SALI
Beşinci Yıl No. 1533

Yeni Sabah

GÜNDELİK SİYASÎ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye: No. 17
Telgraf : Yeni Sabah İstanbul
Telefon : 20795
Her Yerde 5 Kuruş

Dil Kurultayı dün açıldı

Millî Şef ve Başvekil toplantıya şeref verdiler, açılış merasiminden evvel bir heyet, Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaret etti

Hasan Âli Yücel ve İbrahim Necmi Dilmen'in sözleri

"Millî Şefimiz, en ümitsiz dakikalarda heyecanımızı kamçılıyan yol göstericiliği ile, her adımımızda başta bulunmakla Türk dilciliğine de can, kan, iman ve heyecan bağışlamaktadır„

Ankara, 10 (A.A.) — Dördüncü Türk Dili Kurultayı bugün saat 10,30 da Dil, Tarih,

(Sonu Sa. 3 S. 1 de)

Koordinasyon ve Mürakabe heyetleri ilga ediliyor

Bu teşekküllere yakında maksada ve ihtiyaca daha uygun bir şekil verileceği anlaşılmaktadır

Ankara, 10 (Yeni Sabah Muhabirinden) — Yüksek Mürakabe ve Koordinasyon heyetlerine yakında daha münasip ve ihtiyaçlara uygun bir şekil verileceği söylenmektedir.

Ankarada Belediye müstahdemlerinin ücretlerine zam yapıldı

Ankara, 10 (Yeni Sabah Muhabirinden) — Ankara belediye meclisi fevkalâde toplantısını bitirmiş ve bahçıvan, kapıcı, odacı gibi müstahdemlerin ücretlerine siyanen onar lira zam yapılmasına karar vermiştir.

Harp hazırlıkları

İşgal altındaki Fransa, Belçika ve Holandada yüzlerce demiryolu meflûç hale gelmiş, kanal havuzları yıkılmış, kanallar tıkanmış, kanal havuzları yıkılmış, köprüler uçmuştur. Bütün bunlar bir hazırlık devresini temyiz eden faaliyetlerdir ki, Almanlar tarafından ciddî surette çaresi düşünülmeğe ihtiyaç gösterir. Her halde yaklaşan kış, Almanyaya hiç de hayırlı vakalar müjdelemiyor

HÜSEYİN CAHİD YALÇIN

Almanlar Moskova toplantısının gayesi, ikinci cephe hakkında kararlar vermekten ibaret olduğunu kabule meylediyorlar Hattâ bu hususta Berlinde kendi aralarında müzakereler yaptıklarından bile bahsedilmektedir. İkinci cephenin lâkırdısı çoktanberi başlamıştı. Başlamamış olsa bile, Alman genel kurmayının kendiliğinden bunu düşünmüş ve elinden gelen tedbirleri almış olması tabiîdir. Onun için Moskovada mahiyeti meçhul müzakereler başlaması üzerine yeni bir mesele karşısında kalmışlar gibi, telâşa düşüp de tedbirler aramıya kalkmaları garip görünür. Bu tedbirler Berlinde nazırlar arasında değil, Führerin yanında ve malûm şefler arasında cereyan eder ve kimsenin onlardan haberi olmaz.

Böyle olmakla beraber ikinci cephe hazırlıklarının devam etmekte olduğunda hiç şüphe edilemez. Hattâ bir İngiliz gazetesinin lisanına bakılırsa bu ikinci cephe açılmış ve çarpışmalar da başlamış sayılmak iktıza eder. İngiliz gazetesinin ima ettiği bu cephe hava akınlarına taallûk ediyor. Eğer yeni bir cephe açmaktan maksat, Alman kuvvetlerinin bir kısmını meşgul etmek, Alman harp kudretlerine zaaf getirmek ise, yapılmakta olan hava akınlarının bunu temin ettiği haklı bir surette iddia edilebilir. Çünkü Temmuzdanberi tatbik edilen ve bir ay içinde ancak iki gece fasılaya uğrayan hava akınları gerçekten müthiş, amelî ve müsbet neticeler vermektedir. Hamburgtan, Dousseldorftan ve bombalanan sair şehirlerden alınmakta olan malûmat buralarda yapılan tahribatın dehşeti ve genişliği hakkında hiç şüphe bırakmıyor. İki tonilâtoluk bombalar hakikaten bir felâket bombası oluyorlar. Keşif uçuşlarında elde edilen fotoğrafiler, bir gün evvel en hararetli bir faaliyetle Alman ordusuna zırhlı levhalar, motörler vesaire yetiştiren fabrikaların topyekûn bir harabeye inkilâp ettiklerinde şüphe bırakmamaktadır. Hamburg gibi şehirlerden muhaceret o kadar ciddiyet kesbetmiştir ki, hususî S.S. kıtaları buna mâni olmak için kat'î tedbirler almak lüzumunu hissetmişlerdir. Tarafsız bir memleketten akseden bir habere göre, Almanyada uçak bombalarının sebep oldukları maddî zararlar yanında Alman halkının sinirleri ve maneviyatı üzerinde hasıl olan yıkıcı tesiri de hesaba katmak lâzımdır.

Önümüzün kış olması, Almanyada durumu bütün bütün karanlık göstermektedir. Çünkü açıkta kalacak yüz binlerce halk, aynı zamanda soğukta kalacaktır. Kâfî gıda alamamaktan, geceleri aydınlığa hasret yaşamaktan, her türlü mahrumiyet ve rahatsızlık içinde yıpranmaktan ileri gelmiş yeise ve sinir haline bir de soğuğun vereceği bıkkınlık ve felâket hissi müzaman olursa Alman milletini bekliyen kışın pek de keyifle temsil edilemiyeceği kolayca takdir olunur. Uzak memleketlerde her gün temadi eden zaferiere ait resmî tebliğler artık o kadar yeknasak olmuştur ve Alman milleti nazarında netice o kadar uzaklarda kalmıştır ki, bunlar, mevcut elemli ve mahrumiyetli durum içinde bir teselli ve ümit şuası yaratmaktan âciz bulunuyor. Harbin birinci kışını bile birçok şikâyet ve mahrumiyetlerle geçirmiş olan Alman milleti şimdi üçüncü kışın ıstıraplarına ve bu ıstırapları belki yüz misli arttıracak bombardımanlara katlanmak zaruretinde olduğunu düşünmemezlik edemez.

Almanlar pek gafil avladıkları Anglo - Saksonların silâh imalâtında her gün kaydettikleri yeni yeni muvaffakıyetlere de lâkayt kalamıyorlar. Çünkü ilk gündenberi uçak bakımından üstünlüklerini tecrübelerile anlamış oldukları İngiliz uçaklarını geride bırakacak uçaklar yapmıya bir türlü muvaffak olamadılar. Anglo - Saksonlar, şimdi onların sayısını da harikulâde bir hadde çıkarmakla meşguldürler. Mister Rooseveltin ilk günlerde istihza ile karşılanan silâhlanma programı bugün artık ağıza alınamıyor, korkusu çoktan kalblere düşmüşe benziyor. Çünkü hiç ihtimal verilmiyen bütün o istihsalât bir hakikat haline girmiştir. Amerikalıların Avrupa ve Afrika harp meydanlarında görünmiye başlıyan büyük tankları ve büyük uçakları, Mihver muhitlerini endişe ve hayret içinde bırakıyor. Bu silâhların sayısı kâfî bir hadde vardığı zaman Avrupayı istilâ teşebbüsünün artık bir hayal addedilemiyeceğini Almanlar tecrübeli bir asker sıfatiyle pekâlâ takdir ediyorlar.

Bir rivayete göre, Almanlar, Atlantik sahillerindeki müdafaa kuvvetlerini arttırmak için İtalyadan 500 bin asker istemişler... Fakat Afrikada Mareşal Rommelin müstakil İtalyan kıtasını bırakmıyarak İtalyan askerlerinin hepsini Alman kadroları içine aldığı hakkındaki haberlere bakılırsa, Atlantik sahilinin müdafaasını beş yüz bin İtalyana bırakmıyacağı takdir edilir. Çünkü müdafaa lüzumunun ciddî surette gözönünde tutulmasını icabedecek bazı işaretler vardır. Meselâ İngiliz uçakları Garbî Avrupada demiryollarına, kanallara büyük bir ısrarla hücum etmektedirler. İngiliz uçakları trenleri tünellerden çıkarken bombardıman etmeği usul ittihaz eylediler. Çünkü bu suretle tünelleri tıkamış oluyorlar. İşgal altındaki Fransa, Belçika ve Hollandada yüzlerce demiryolu meflûç hale gelmiş kanallar tıkanmış, kanal havuzları yıkılmış, köprüler uçmuştur. Bütün bunlar bir hazırlık devresini temyiz eden faaliyetlerdir ki, Almanlar tarafından ciddî surette çaresi düşünülmiye ihtiyaç gösterir. Her halde yaklaşan kış, Almanyaya hiç de hayırlı vak'alar müjdelemiyor.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Büyük M. Meclisinde

Önümüzdeki Cuma yapılacak toplantıda yaz tatiline karar verilmesi çok muhtemel görülmektedir

Dünkü içtimaa Numan Menemencioğlu da iştirak etti

Ankara, 10 (Yeni Sabah Muhabirinden) — Büyük Millet Meclisi bugün toplanmış ve ruznamede mevcut Maliye teşkilât kanun lâyihasını kabul etmiştir.

Doktor Ali Süha ve iki arkadaşının yaptıkları bir kanun teklifi ile "Türkiye cümhuriyeti hıfzıssıhha müesseseleri,, adının "Türkiye Cümhuriyeti Refik Saydam Hıfzıssıhha Müesseseleri,, olarak değiştirilmesi müstacelen müzakere ve kabul edilmiştir.

Maliye atlı tahsildarlarına hayvan yem bedeli verilmesi de kabul edilmiş ve Çarşamba günü toplanılmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir.

İstanbul mebusluğuna seçil-

(Sonu Sa. 3 Sü. 6 da)

İngiliz hava nazırının radyoda söylediği mühim sözler

ALMANYA

"Bir enkaz yığını haline gelecektir„

Amerika matbuatı

Büyük ve mühim bir hâdisenin vukuunu bekliyor

Nevyork, 10 (A.A.) — Nevyork Times yazıyor:

İngiliz hava nazırı Harris,

(Sonu Sa. 3 Sü. 5 de)

Hindistan meselesi karşısında

Mihver radyoları

Hintlileri İngiltere aleyhine teşvik ediyor

"Hindistanın hürriyeti için mücadeleden çekinmeyiniz. Biz Hint topraklarına hürriyet bayrağını inmemek üzere dikeceğiz"

Ankara, 10 (Radyo Gazetesi) — Gandi ile Hint kongre partisi âzalarından bazılarının tevkifi üzerine Bombayda, Ahmetabadda karışıklıklar çıkmış, polisle halk arasında müsademeler olmuştur.

Şimdi herkesin merakla ve alâka ile sorduğu sual şudur: Acaba İngiltere vaziyete ne derecye kadar hâkim olabilecektir? Bir aktif ve devamlı isyan hareketiyle mi karşılaşacaktır?

Bu suale cevap vermek henüz mümkün değildir. Hindistanın muhtelif yerlerinde çıkan isyan hareketlerinin devam ettiği muhakkaktır.

Lodra radyosunun verdiği bir habere göre, Ahmetabadda halk, bazı zahire anbarlarını yağma etmiştir. Polis, silâh kullanmak mecburiyetinde kalmıştır. Bir miktar ölü ve yaralı vardır. Hükûmet, bu gibi taşkın-

(Sonu Sa. 3 Sü. 4 te)

Yeni İran Hükûmetinin programı

Başvekile göre

İran pek müşkül ve perişan bir vaziyettedir

Kıvamissaltana "bilhassa Türkiye ile dostluk ve komşuluk münasebetlerimiz iyi bir şekilde devam etmektedir" diyor.

Ankara, 10 (Radyo Gazetesi) — Tahran Radyosu, yeni İran hükûmetinin programını Meclisde okuduğunu bildirmiştir.

Başvekil, İranın pek müşkül ve perişan bir vaziyette bulunduğunu söylemiş ve demiştir ki:

"Memleketin iktısadî vaziyetini düzeltmek en birinci vazifemiz olacaktır. Bu sebeple yeni bir iaşe nezareti tesis edeceğiz.

(Sonu Sa. 3 Sü. 6 da)

Pasifikte başlıyan büyük deniz muharebesi devam ediyor.

JAPONLAR

Bir mukavemetle karşılaşmaktadır

Japon tebliği

Amerikan deniz birliklerinin püskürtüldüğünü iddia ediyor

Vaşington 10 (A.A.) — Bahriye Nezaretinin tebliği:

Salomon takım adalarındaki Japon kuvvetlerine karşı taarruz hareketleri devam etmekte-

(Sonu Sa. 3 Sü. 3 de)

RUSYA'DA

Almanlar Kafkasyada 2 şehir daha aldılar

Jeisk'de zaptedildi

Mühim bir sovyet gurubu tamamen çevrildi

Sovyet donanması

Karadenizde Alman işgali altındaki bir limana cüretli bir akın yaptı

[*A.A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.*]

Alman tebliği şudur: "Sür'atle cenup-doğuya ilerliyen kıtalarımız Piatigorsk şehrini zaptetmişlerdir.

Büyük Don kavsinde, kuvvetli bir düşman ordusu Kalaç'ın batısında çevrilmiştir. Bu ordunun, kurtulmak için yaptığı teşebbüsler boşa çıkmıştır. Hava kuvvetlerimiz Kafkasyanın şimal sahilinde kıtaat ve malzeme bindirilmelerine tesirli bir surette taarruz etmiştir."

★

Berlinden bildirildiğine göre,

(Sonu Sa. 3 Sü. 6 da)

Saracoğlu ve dünya basını

Fransız ve Romen gazeteleri hükûmetin beyanatından stayişle bahsediyorlar

Vişi, 10 (A.A.) — Temps gazetesi Türkiye Başvekili Şükrü Saraçoğlunun Büyük Millet Meclisindeki beyanatını tahlil maksadile neşrettiği bir başmakalede şöyle diyor:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi, beklendiği gibi, Saraçoğlu kabinesine ittifakla itimat reyi vermiştir. Yeni Başvekil bütün millet vekillerinden gördüğü bu müzaheretten kuvvet alarak selefinin siyasetinde devam edecektir. Bu itimat reyi, Türkiyenin bitaraflık siyasetini tayin etmiş olan vaziyeti izah maksadile Saracoğlu tarafından verilen izahatın kayıtsız ve şartsız tasvip edildiğini göstermektedir.

Saracoğlu hiç bir tereddüde mahal bırakmıyacak şekilde gayet açık ve samimî bir lisanla konuşmuştur. Saracoğlu nutkunda, milletlerin inhilâline sebep olmuş olan ihtilâflardan hiç birinin Türkiyede mevcut bulunmadığını ve bunun

(Sonu Sa. 3 Sü. 7 de)

Durup dururken çıkan mesele

Belediye İktisat Müdürlüğüne büyük bir vazife düştü

Ekmek satışı serbest bırakılan bazı Vilâyetlerden İstanbula karne yağıyor, şimdiye kadar gelen misafir karneleri 41,000 i buldu

Bazı vilâyetlerimizde ekmek satışları serbest bırakıldıktan sonra buralardan şehrimize mühim miktarda karne kaçakçılığı başlamıştır.

Günden güne artan karne miktarı 41 bini bulmuştur. Bu arahk şehrimize misafirlerle gelen vatandaşların karneleri

(Sonu Sa. 3 Sü. 1 de)

LİG FİKSTÜRÜ

On kulübün murahhasları dün toplanarak senelik futbol programını tesbit ettiler

Birinci liğe dahil 10 klübün murahhasları dün bölge binasında futbol ajanı Nuri Bosut'un reisliğinde toplanmıştır. Senelik fikstürü tesbit etmiş

(Sonu Sa. 2 Sü. 1 de)

Sanatsever elçi

Alman Büyük Elçisi Ekselâns Von Papen Eminönü halkevine 350 plâktan mürekkep çok kıymetli bir kolleksiyon hediye etti

Alman hükûmetinin Ankara Büyük Elçisi Ekselâns Von Papen, musiki yolunda verimli çalışmalarını müşahede ettiği Eminönü halkevine möble dolapla birlikte üç yüz elli adet plâk hediye etmiştir.

Yüz senelik Alman musikisinin muhtelif devirlerine ait millî marşları, halk musikisini, opera, operetleri ve garp musikisinde önemli yer almış birçok Alman bestekârlarının eserlerini ihtiva eden bu koleksiyon için kendilerine halkevi adına teşekkür edildiği memnuniyetle haber alınmıştır.

YÜZ LİRALIKLAR

Yeni banknotlarımızın ayın on beşinden itibaren tedavüle çıkarılması kararlaştırıldı

Ankara, 10 (A.A.) — Bize verilen malûmata göre, memleketimize getirilirken yolda denizkazasına uğrayan 100 liralık banknotlarımızın yerine Almanyada bastırılan 100 lirahk banknotlarımız, Ağustos ayının on beşinden itibaren tedavüle çıkarılmağa başlanacaktır.

Bunlardan tedavüle çıkarılacak miktar, kanunî tedavül haddi dahilinde kalacak ve ancak kupür tebdili veya kupürler arasındaki nisbeti tanzim etmek için peyderpey tediyatta kullanılmak suretiyle tedavüle çıkarılacaktır.

İstihlâk maddelerinin tevziinde

Adilâne hal çaresi

"Acaba zenginler, vesika usulüne tabî olmamak şartile, ihtiyaçlarını vesikaya tabî olan fakirlerin ödeyecekleri bedellerin iki misline temine razı olmazlarmı?„

3[*] —

Muharrir A. Teleki çetin ve dikenli olduğunda bütün dünya ihtisatçılarının ittifak etmiş oldukları vesika ve taymlama usulünün faydaları ve mahzurlarile ilgili davanın halli carelerini araştırarak diyor ki:

"Ben, bu kitabın almanca nüshasında, bir sual şeklinde, pek mütevaziane şu fikri ileri sürmüştüm:

— Acaba zenginler ihtiyaçlarını — arzularının inzimamile — hiç bir kart usulüne tâ tutulmaksızın, yani serbest lâkin kart usulüne tâbi olanlardan alınacak fiyatların iki ha

(Sonu Sa. 3 Sü 2 de)

SİHİRBAZLAR KRALI

EBU ALİ SİNA

Yazan: M. Zeki Korgunal

No. 2

Nakil ve İktibas hakkı mahfuzdur

Dünkü kısmın hülâsası

Emir Abdullah sıkıntılı bir halde dolaşıp dururken iniltiye benzer bir ses işitir ve sese doğru yürür. Taze kazılmış bir çukur içinde zayıf ve perişan kılıklı yabancı bir ihtiyarı yatıyor görür. Kucaklayıp çukurdan çıkardıktan sonra ihtiyara "Sen kimsin„ diye sorar. İhtiyar da rahatı bozulmuş insanlara mahsus şikâyetçi bir sesle "Kim olursam olayım„ diye cevap verir. Emir Abdullahın kendisine yardım vaadlerine karşı "Benim emrimde 90 babayiğit vardı, hiç birisi canını haydutların elinden kurtaramadı„. Emir Abdullah meseleyi anlamış ve mutlaka bu haydut hikâyesini öğrenmek istemişti. İhtiyar bu ısrar karşısında Beni Mazlum kabilesi reisi olduğunu ve yeşil dağlarda barınan haydutların tecavüzüne uğrayıp kabilenin kadınlarını, kızlarını, ihtiyarlarını öldürüp dağa kaçırdıklarını söyler ve sözünün arkasını getiremiyerek sırtüstü düşüp hayata veda eder.

III

HORTLAK

Ayni günün gecesi... Şehirde canlı, cansız her şey uyumuş... Ortalık zifiri karanlık... Rüzgâr esmiyor, yaprak kımıldamıyor...

Emîr Abdullah, yatak odasında horul horul uyuyor ve bu uyuyuşla bir gece evvelki uykusuzluğun acısını çıkarıyor... Küçük bir saraya benziyen koca evde kendisinden başka kimse yok... Çünkü o, geceleri aynı çatı altında başka insan bulundurmamayı âdet edinmiştir.

Emîr Abdullah, birdenbire uyandı. Doğrulup yatağının üzerine oturdu. Bütün kuvvetini, kudretini, dikkatini kulaklarında toplamıya çalışarak dışarıyı dinlemeğe başladı.

Bu dinleyiş çok sürmedi. Dışarıdan müthiş bir baykuş sesi yükseldi. Aynı sesi uykusu arasında duymuş, bu sebeple doğrulup oturmuştu. Onu tatlı ve derin uykusundan uyandıran o korkunç, meşum ses işte şimdi yine kulaklarını tırmalıyordu.

Baykuş sesini bir de köpek ulması takip etti. Emîr Abdullah, büsbütün pirelenerek ayağa kalktı. Dışarı çıkarak öten baykuşu, uluyan köpeği evinin yakınından uzaklaştırtırmak istiyordu.

Oda kapısını açtı ve açar açmaz büyük bir korku ile iki adım geri çekildi.

Yöreğinin sağlamlığına, bileğinin kuvvetine güvenerek düşmanlarının üzerine çok defa yalnız giden Emîr Abdullah, acaba o anda niçin ve neden korkmuştu? Hemen üstüne atılmak üzere bulunan bir kuduz köpekle mi karşılaşmıştı?

Hayır!.. Hiç ummadığı, hatır ve hayalinden bile geçirmediği inanılamıyacak kadar garip ve korkunç bir mahlûkla yüzyüze, gözgöze gelmişti.

Bu, bir hortlaktı. Öyle bir hortlak ki çıplak başı ayna gibi parlıyor; kalın kaşları altına gömülen çukur gözlerinden ateş çıkıyor; dudaklarından vahşi ve alaycı bir tebessüm dökülüyordu. Göğsünden yukarısı açık, koltuk altlarından aşağısı ise bembeyaz bir kefenle kapalıydı. Kuru parmakları, Emîr Abdullahın girtlağını yakalamak için sabırsızlanır gibi mütemadiyen açılıp kapanıyorlardı.

Bu hortlağın o şekil ve kıyafete girmiş bir insan olmasına ihtimal verilemezdi. Emir Abdullah, aklına böyle bir şey getirerek kendisini aldatıp avutamazdı. Çünkü onu gayet iyi tanıyordu. Hortlak, gündüzkü yabancı ihtiyardan başkası değildi. O, şehir dışında acıklı macerasını anlattıktan sonra gözleri önünde ölmemiş miydi? Onu, her ölüye nasip olmıyan mükemmel bir cenaze merasimiyle defnetmemişler miydi? Ölen, mezara giren bir adam nasıl olur da gece yarısı hem de pek korkunç bir halde karşısına çıkabilirdi?

Evet, yabancı ihtiyar ölmüş, gömülmüş ve hortlamıştı. Hortladıktan sonra da gelip Emir Abdullahın karşısına dikilmişti. Onu hain bakışları, gıcırdayan dişleri ve gırtlağını yakalamak için sabrsızlanan kuru parmakları ile tehdit ediyordu.

Emir Abdullah, korkusundan âdeta taş kesilmişti. Kımıldamak, kıpırdamak için kendisinde kuvvet bulamıyordu.

Hortlak, odaya girdi. Bir köşede yanan titrek ziyalı mumu şamdanı ile birlikte kaldırıp rafa koydu. Sonra sırtını duvara dayadı. Kısık, fakat insanın tüylerini diken diken ayağa kaldıran gayet korkunç ve çirkin bir sesle:

— Anlıyorum, dedi. Benden korkuyorsun ve korkmakta haklısın. Çünkü ben hortladım. Hortlakla başa çıkılmaz. Hortlak insanı tavuk boğar gibi boğuverir.

Emîr Abdullah, hâlâ hareketsiz duruyor; hortlağın sözlerini dehşetle dinliyordu. Vücudu terden sırsıklam olmuştu.

Hortlak, devam etti:

— Buraya niçin geldim, biliyor musun? Elbette bilmezsin. Kendi mezarımı kendim kazmıştım. Sen beni mezarımdan çıkardın, rahatımı bozdun. Bunun cezasını çekeceksin. Şu kuru, kupkuru armaklarım arasında can vereceksin. Fakat şimdi değil... Daha birkaç günlük ömrün var...

Emîr Abdullah, yavaş yavaş kendine geliyor; kaybolan cesaretini, dağılan kuvvetini toplamıya çalışıyordu. Nihayet kendisinde söz söylemek takatini bulabildi. Titrek ve heyecanlı bir sesle:

— Seni o üstü açık çukurdan kurtarmakla hata mı ettim?

Diye sordu. Hortlak, köpek ulumasına benzer korkunç bir kahkaha yükseltti:

— Bir de hata mı ettim diye soruyorsun... Ben, mezarlığa defnedilmeğe lâyık bir adam olsaydım kendime o çukuru kazmazdım ve öldükten sonra böyle hortlayıp karşına çıkmazdım.

(Arkası var)

Yangın başlangıcı

Dün gece saat 21,20 de Bahçekapıda Şark ecza deposunda bir yangın başlangıcı olmuşsa da keyfiyetten itfaiyenin vaktinde haberdar edilmesinden dolayı mutlak bir felâketin önüne geçilmiştir.

Yangının deponun bulunduğu bodrum katında —pek muhtemel olarak— atılan bir sigaradan talaşlar ateş almış ve fakat ateş yetişen itfaiye tarafından bastırılmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

İaşe kadrosu

Bu gün katî olarak tesbit edilecek

Belediye İktısat Müdürlüğü mülga iaşe teşkilâtı kadrosunu tanzim etmek üzeredir.

Kadronun tesbiti, iaşe işlerinin bir düzene girmesi maksadiyle dün öğleden sonra Mülga iaşe müdürlüğünde Vali ve belediye reisi Doktor Lûtfi Kırdarın riyaseti altında fevkalâde bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda iaşe teşkilâtına tahsis edilen 150 bin lira dahilinde bir kadro tanzimi kararlaştırılmıştır.

Bugün yapılacak bir toplantıda iaşe kadrosu katî olarak tesbit edilerek alâkadarlara ilân edilecektir.

Numan Menemencioğlunun İstanbullulara telgrafı

Numan Rifat Menemencioğlunun İstanbul mebusluğuna seçilmesi mazbatası dün Ankaya gönderilmiştir.

Valinin bu münasebetle gönderdiği bir telgrafına cevap veren Menemencioğlu İstanbul halkına olan candan bağlılığını bir kat daha arttırdığını kaydetmektedir.

Gümrük ve İnhisarlar Müsteşarı tetkik seyahatine çıkıyor

Bir müddettenberi şehrimizde tetkiklerde bulunan gümrük ve İnhisarlar müsteşarı Mahmut Nedim Gündüzalp yarın beraberinde Gümrükler başmüdürü Methi olduğu halde Trakyada bulunan Gümrük antrepolarını tetkik etmek üzere şehrimizden hareket edecektir.

Mahmut Nedim Avrupa kara yolunun açılmasından sonra Gümrük antrepolarına gelen tonlarla ithalât eşyasının vaziyetini tetkik edecektir.

Hırsız misafir

Feriköyde Ortanca sokağında 22 numarada oturan Fahriyenin evine misafir gelen İffet isminde bir kadın ev sahibine ait 160 lira parasiyle 180 liralık bir altın bileziğini çalarken suç üstü yakalanmıştır.

Usta yankesici

Fatihte İtfaiye caddesinde Karaca Apartımanında oturan İhsan Dinçer dün bindiği Edirnekapı tramvayında kalabalık arasında bir yankesici tarafından ceketinin iç cebi jiletle kesilerek içinde 105 lira bulunan cüzdanının çalındığını zabıtaya müracaatla haber vermiş, suçlunun aranmasına başlanmıştır.

Son nefesinde kimsesiz yurt çocuklarına yardımı düşünen insan, gözlerini rahatça kapayabilir.

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi

ŞİŞLİ CİNAYETİ

Karısını kıskançlık yüzünden bıçakla öldüren kuyumcu Leon'un deli olduğu anlaşıldı

Bir müddet evvel, Şişlide karısı Diruhiyi öz oğlundan kıskanarak öldüren Kapalıçarşıda kuyumcu Leon Artinyanın muhakemesine dün de İkinci Ağırcezada devam olunmuş ve neticelendirilmiştir.

Bilindiği üzere, Tıbbı Adlî müşahedenamesi Leonun deli olduğunu ve cezaî ehliyeti bulunmadığını bildirmişti. Dünkü muhakemede, Tıbbı Adlî Meclisinin raporu okunmuştur. bu raporda da Leonun şifa bulmaz bir hastalığa müptelâ olduğu yazılıyordu.

Bu vaziyet karşısında mahkeme Leonun beraetine ancak, tedavi ve muhafazası için bir akıl hastahanesine yatırılmak üzere Müddeiumumiliğe teslimine karar vermiştir.

Kıskançlık yüzünden cinayet

Evvelce konuştuğu bir kadını başka bir erkekle görünce rakibini öldürdü

Evvelki gece Sirkecide yine kıskançlık yüzünden bir kişinin ölümiyle neticelenen bir cinayet olmuştur. Hâdise şudur:

25 yaşlarında kâzım isminde bir genç iki senedenberi beraber yaşadıkları Emine adında genç bir kadınla son zamanlarda arası açılmış ve ondan ayrılmıştır. Bunun üzerine Emine de Emin adında bir şoförle tanışarak onunla düşüp kalkmağa başlamıştır.

Eski sevgilisinin başkalarıyle münasebet peyda ettiğini duyan Kâzım evvelki gece rakibi olan Emine rastlıyarak kadından vazgeçmesini söylemiş ve bilâhara da bıçağını çekerek Eminin göğsüne saplıyarak ölümüne sebep olmuştur.

Hâdise hakkında tahkikata başlanmıştır.

Pazar yerleri çoğaltılıyor

Dün öğleden sonra belediyede bir kaymakamlar toplantısı olmuştur. Lûtfi Aksoyun riyaset ettiği bu toplantıda Pazar yerlerinin çoğaltılması ve meyva, sebze fiyatlarının ucuza satılması için alınan kararların tatbik şekli görüşülmüştür. Kaymakamlar kendi mıntakalarında yeniden kurulacak pazar yerlerini ve günlerini tesbit edecek lerdir.

Zengin dilenci

Dün belediye yardımı ile Bandırmaya gitmek istiyen bir dilencinin üzeri araştırılmış ve 57 lirası bulunduğu görülmüştür. Dilenci Hüseyin hakkında takibata girişilmiştir.

Hububat borçlandırma işleri ikmal ediliyor

Vilâyete gelen bir telgrafa göre hububat borçlandırma işleri süratle ikmal edilecektir. Köylüler borçlandıkları miktarı derhal depolara ve heyetlere teslim edeceklerdir. Mahsul durumu ne olursa olsun borçlandırılan miktarın hükûmete teslim edilmesi geçiktirilmiyecektir.

Hükûmet ileride lüzum görürse köylüye hububat yardımı yapacaktır.

Belediyede dünkü imtihan

Dün öğleden sonra belediyede Şehir Meclisi salonunda belediye müfettişliği imtihanı yapılmıştır.

İmtihana 21 kişi iştirâk etmiştir. Bugün imtihan evrakı okunacak ve muvaffak olanlardan 11 i müfettiş tayin edilecektirler.

Bir sandal devrildi

İki genç boğuldu

Beyazıtta Tevfikpaşa sokağında oturan Zeki Sevinç ve arkadaşlarından 19 yaşlarında Nihat ile 14 yaşlarında Adnan dün Burgazdan Kınalıadaya sandalla geçerken yolda sandal devrilmiş bunlardan Zeki yüze yüze Kınalıadaya kadar gelmişse de arkadaşları Nihatla Adnan bütün araştırmalara rağmen bulunamamamıştır.

Üsküdar Yardımsevenler Cemiyetinin tertip ettiği zengin müsamere

Üsküdar Yardımsevenler Cemiyetinin Salacak Kızkulesi parkında, önümüzdeki Cumartesi günü akşamı Münir Nurettin ve arkadaşlarının da iştirâk edecekleri zengin bir kır eğlencesi hazırlamıştır.

Cemiyet ayrıca tanınmış bir caz heyetiyle anlaşma yaparak müsamerenin her bakımdan zevkli geçmesi için her türlü tedbiri almıştır.

Çevresinde muhtaçlara her türlü yardımı büyük bir çalışma ile ifa eden Üsküdardaki yardımsevenlerin bu müsamere hasılatile yardımlarını daha çok genişleteceği tabii olduğundan tertip ettiği kır eğlencesine sarfettiği büyük emeklerin zengin bir hasılatla karşılanmasını temenni ediyoruz.

Kavga ayırmak istiyen kadın

Beşiktaşta Çinili mektep sokağında 32 numarada oturan kamarot Ahmet, Cümhuriyet vapurunda kahvecilik yapan Mehmetle aralarında hiç yoktan münakaşa çıkmış, neticede araya girerek iki arkadaşı ayırmak istiyen Alimedin metresi Ferideyi Mehmet müteaddit yerlerinden döverek yaralamıştır.

Küstah aşık

Salih adında biri, dün Galatasaray Tramvay durağında Hatice adında 16 yaşında bir kıza sarkıntılık etmiş, kız yüz vermeyince de kendisini tokatlamıştır.

Yakalanan cüretkâr, Beyoğlu cürümüşhut mahkemesince tevkif edilmiştir.

500 lirasını çaldırmış!

Kumkapıda Alemdar sokağında 20 numarada oturan Mustafa dün zabıtaya müracaatla ardiyesine astığı ceketinin cebinde bulunan 500 lirasiyle birlikte çalındığını bildirmiş şüphe üzerine ortağı Mehmet yakalanarak cebinde 152,5 lira bulunmuştur. Tahkikata devam edilmektedir.

Bir eroinci yakalandı

Gureba Hüseyinağa mahallesinde Kapamacı sokağında 4 numarada oturan Şükrünün dün Ö rikcüler sokağında gezerken vaziyetinden üphelenen Emniyet memurları üzerinde yapılan araştırmada bir miktar eroinle afyon bulmuşlardır. Şükrü yakalanmıştır.

Bir öksüzün gözyaşlarını kurutmaktan daha ferah verici ne vardır?

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi

Çocuğunuzu hangi Okula vereceksiniz?

Yeni ders senesi yaklaşıyor. Bütün talebe velilerini muhtelif okulların girme şartlarından haberdar etmek üzere her gün ini sütunlarda okuyucularımıza bir okulun kayıt ve kabul şeraitini bildireceğiz. Herhangi bir okulun kayıt ve kabul şartlarını gazetede neşrinden daha evvel öğrenmek istiyenler, bize "Okul Servisi„ namına mektupla müracaat ederler ve 8,5 kuruşluk posta pulu da gönderirlerse cevabını alırlar.

İstanbul Konservatuarı II

B — Şehir Bandosu Kısmı: Okul Beşiktaştadır. Şehir bandosu kısmına ilk okul mezunları arasında açılacak müsabaka imtihanında muvaffak olnlar kabul edilir. Okul parasızdır. Kazananların kendilerine tayin edilen iki esas dersi, yaylı ve nefes sazını takip etmesi, ağız sazından diploma alması lâzımdır. Bu talebeye tahsili devamları müddetince sınıf ve derecelerine göre harçlık verilir. Okulu bitirenler Şehir Bandosunda veya Belediyeye bağlı musiki müesseselerinde üç yıl hizmet etmeğe mecburdurlar. Bu devre esnasında konservatuar müdürlüğünce izin verilmek şartiyle hariçte iş kabul ederler.

Şehir Bandosu kısmı tahsil derecesi ikinci derecede orta meslek okuludur.

Halk Doktoru

Çocuk babalarına cevaplarım ve tavsiyelerim

İstanbuldan ve Anadoludan birçok mektuplar aldım. İlk okulu bitirip şahadetname alan çocuklarını, hangi mektebe koymalarını benden soruyorlar. Bazıları da orta mektepten mezun olan gençler için de sualler sorarak acele cevap istiyorlar.

İstikbale, geleceğe ait öğütler vermek, yol göstermek ne kadar zordur. Bu sorulara güzel cevap vermenin çok önemli olduğunu biliyorum. Haddim ve iktidarım olmadığını da itiraf ediyorum. Fakat mektupları cevapsız bırakmanın da ne kadar nezaketsizlik olacağını anlıyorum. Bu cihetle aklımın erdiği kadar fikir vermeğe çalışacağım. Şimdilik ilk okullar için cevap vereceğim. Dünyada her insan, en önce sıhhatle, sağlamlıkla yaşar. Ondan sonra da bir sanatla, bir meslekle, veya para kazandıran bir işle ömür sürer.

Ben ötedenberi inandım, iman ettim ki vücut sağlamlığından sonra insanlara sanat lâzımdır. Sanatsız insan hakkiyle yaşayamaz. Sanatsız aile uzun müddet devam edemez. Sanatsız millet, her zaman züğürt kalır.

Sanatsız ulus, göcebelikten, bedevilikten kurtulamaz. Sanatsız insanlar, hakiki medeniyete kavuşamazlar. Sanatsız millet, her ne vakit olsa, sanatkârlarına haraç gürazı, ve en nihayet esiri olmağa mahkûmdur.

Hiç şüphe yoktur: İnsanları besliyen ziraat, ekincilik, çiftçilik, rençberlik sanat sayesinde yapılır. Sanatkâr olmazsa, sapanı, pullukları, orakları, düvenleri, ve en yeni olan ziraat makinelerini kim yapacak?

Hakiki kültürün, maarifin temeli de sanattır. Sanatkâr olmazsa, mektep binalarını, sıralarını, bankolarını, rahlelerini, dolaplarını, muallim kürsülerini, sandalyelerini, kalemlerini, kâğıtlarını, kitaplarını, mürekkeplerini kim yapacak?

Sanat olmazsa ticaret de ileri gidemez. Tacirlerin, bütün eşyasını sanatkârlar yapmıyorlar mı?

Sanat olmazsa bahriye, denizcilik hiç bir zaman ileri gidemez. Sanatkâr olmazsa, dünyaya hâkim olan matbaalar, gazeteler kurulamaz. Radyolar çıkamaz.

Artık uzatmıyacağım. İnsanları medeniyetin en yüksek nektasına çıkaran sanattır; teknikdir.

Ben bana tamamiyle kanaat getirdim ki, iyi sanatkâr hiçbir zaman işsiz kalmaz. Hiç bir yerde açlık çekmez. Hiç bir memlekette parasız durmaz.

Dünyanın en hür, en serbest insanları, sanatkârlardır. Hiç bir kimsenin esiri olmazlar. Bu cihetle çocuk babalarına ve bahusus köylülere tavsiye ederim ki, evlâtlarını sanat okullarına göndersinler. Çeşit çeşit sanatlardan her hangi birini tahsil ettirsinler. Çocuklarının istidatlarını, kabiliyetlerini, gözünü de tutarak ileri gitmelerine çalışsınlar.

Beş senelik sanat okullarında mükemmel surette çalışarak sanatkâr çıkan gençlerimiz her yerde, her fabrikada, her zaman (100 — 150 — 200 — 250) lira aylık bulabilirler. Hiç bir kimsenin, hiç bir patronun (ağız kokusunu), tahakkümünü çekmek istemiyenler de memleketimizin her yerinde dükkân açarak, serbest serbest para kazanabilirler. Ve en nihayet fabrika, (atölye), desgâh kurabilirler. Ve devlet ve milletimize pek büyük hizmetler görebilirler. Ve çok zengin ve mesut olurlar.

Dr. Hafız Cemal

Bir yankesici yakalandı

Küçükpazarda Muteberbey çeşmesi sokağında 15 numarada oturan Mehmet dün Uzunçarşıda giderken cebinde bulunan 375 lirasını yankesicilik suretiyle Hüseyin isminde biriçarptırmıştır. Hüseyin yakalanmıştır.

TAKVİM

Hızır 98 GÜN 223 AY 8

1361 Recep 28	11 Ağustos 1942	1358 Temmuz 29

SALI

Güneş	Öğle	İkindi	
9.47	5.03	8.54	Evvel
6.04	13.19	17.12	Vasati
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.45	7.50	Evvel
20.16	22.02	4.07	Vasati

LİG FİKSTÜRÜ

— Baş tarafı 1 incide —

Çekilen kurada Beşiktaş 3, Galatasaray 6, Fener 10, İstanbulspor 7, Vefa 9, Altıntuğ 2, Beykoz 4, Süleymaniye 1, Taksim 8, Davutpaşa 5 numarayı çekmişlerdir.

Futbol sezonu 6 Eylûlde liğe iştirâk edecek klüplerden iki müsavi kuvvette yapılacak olan muhtelitlerin karşılaşmasiyle açılacaktır. Bu maçın hâsılatı eski kıymetli idarecilerden Fethi ve eski futbol federasyonu reisi Sedat Rizanın kabirlerinin yaptırılmasına sarfedilecektir.

13 Eylûlde de 942—943 futbol mevsiminin ilk liğ karşılaşması yapılacaktır. Fikstüre göre, birinci haftada Fener - Süleymaniye, Vefa - Altıntuğ, Beşiktaş - Taksim, Beykoz - İstanbulspor, Galatasaray - Davutpaşa takımları karşılaşacaklardır.

Maçların yapılacağı statlar bilâhara ajanlar tarafından tesbit edilecektir.

HİNT ESRARI

No. —68—

Hademelerden birine sordular. Hayır, bu su yalnız misafirlere ve yabancılara mahsusmuş. Binaenaleyh beyazların burada yıkanmaları yasak değilmiş. Bunu öğrenince Rahminin ve Haşimin ilk işi büyük ağaçların gölgelediği bu suya, sanki senelerdenberi hasretmişler gibi dalıp çıkmak oldu. Misis Birbek her dakika baş Brehmen tarafından kabul edilerek onu Melikanın kaçırılmasından ve Ferhadın hiliyetinden haberdar etmek istiyordu. Fakat telâşı ve aceleyi bir zaaf ve insanlık noksanı addeden Brehmen, belki şu sırada bir ibadet sahnesine dalmış bulunuyordu.

Bu garip yerde en büyük şaşkınlığa uğrayan Saraydı. Kendisine misis Birbek ile Gizel arasında bir oda ayırtan Sara, arabalardan inerek bu tek ve tenha kır mabedine girerken bir daha buradan çıkamıyacakmış. İçeride imha edilecekmiş gibi bir korku geçirmişti ve hâlâ o korkunun tesiri altındaydı. Brehmenlerin ve hizmetkârların gülüşü, iltifatı kendisine hepriya gibi geliyor, her an burada kurban edilmek ihtimalini aklından çıkaramıyordu.

Nihayet iki Brehmen ve bazı hizmetkârlar gelerek sayın Guro Prohitanın kendisini beklediğini Misis Birbek'e haber verdiler. Misis Birbek onların arasında avlular, bahçeler, taşlıklar geçerek büyük mabedin bir köşesine götürüldü. Burada yuvarlak penceresi, duvarın en üstünde küçük bir odaya girdi. İki Brehmen kapıda beklediler ve hizmetkârlar çekilip gittiler.

Guro Prohita bir köşede mermer bir koltukta oturuyordu. Ceviz ağacından kakmalı diğer bir koltuk bu odanın hemen hemen bütün eşyasını teşkil ediyordu. Artık tepedeki pencere odayı aydınlatamadığı için ortada tavanda bir kandil yanıyordu.

Duvarda gömülü heykeller, kovuklarda donuk granitler, korkunç Hint ilâhlarının statüleri... ki bunlar ancak büyük dinî günlerde karanlık kovuklarda aydınlığa kavuşur yerlerdi. Daha ileride mabedin ortasında ve dipte üç ilâhın heykelleri kapının aralığından görülüyordu. Üç ilâhlar, yani Brahma, Vişno ve Şiva... Bu üç ilâhın heykeli büyük meşalelerin sarı ziyası altında büsbütün tehditkâr ve acıklıydı.

Misis Birbek, asla giremiyeceği bu asil mabede yan gözle bile bakmaktan çekinerek Guro'nun eliyle işaret ettiği ceviz, oymalı koltuğa oturdu. Bir saniye derin bir sükût oldu.

Bu koca ve eski binada çıt yoktu. Mis Birbek ırkına mahsus soğukkanlılığına rağmen ilk defa girmediği ve alışık olduğu bu korkunç sahnede gene bir ürperme geçiriyordu.. Nihayet ihtiyar Brehmenin daveti üzerine anlatmaya başladı. Ferhatla arkadaşlarının Ramador Reasını İstanbulda nasıl gördüklerini, orada Ferhadın nasıl bir tesadüfle göğsündeki Lotüs çiçeğine şahit olduğundan başlıyarak Hindistana gelişlerine, kendilerini buluşlarına ve nihayet bu Lotüs çiçeğini tekrar ortaya çıkarmak için Ulu Siva Mabedine varmak üzere trene bindikten sonra Melikanın nasıl kaçırıldığına kadar hepsini anlattı. Bir gece evvel Ferhadın kendi köşklerinde misafir olduğunu anlatırken:

Ayni kandan, ayni cinsten, ayni dinden olan bu iki genci bir an yalnız bırakmak gafletinde bulunan benim. Kabahat benimdir. Melikanın kaçırılmasına bu yalnızlığın sebep olduğu anlaşılıyor. Çünkü onun yatağına bırakılan mektup bunu gösteriyor.

Diye ilâve etti ve mektubu Brehmene uzattı. Guro mektubu gözden geçirdi. Sonra ışığa tuttu. Başını salladı; elini sakalına attı. Bir lâhza düşündü. Mis Birbek:

— Sayın Guro; dedi. Bize Melikayı iade ediniz. Onun günahkâr olmadığından eminim. Bu işte Brehmenlerin aldandığına şüphem yok. Hem onun temayül ettiği delikanlı bir yabancı değildir. Onun da kanı Hintli kanı olduğu gibi sizin tarafınızdan takdis edilmiş olduğu da sabit olmuştur.

Brehmen daldığı düşünceden uyandıktan sonra:

— Garip şey; dedi. Demek ki sizinle beraber gelen genç Binnari Senk'in oğlu Sükûndera Mahalli Senk öyle mi? Bu genç... Sivanın himayesinde, denizler aşarak gelmiş. On altı sene evvel Hayri Senk'lerin işaretiyle benim tarafımdan işaret konmuş öyle mi? Garip şey... Brahmanın iradesine nüfuz edilemez. O birçok fevkalâdelikler yaratır. Hikmetinden sual edilmez. Elbet, bu gencin başından böyle bir felâket geçmiş ise büyük mabud Brahma onu mükâfatlandırmaya karar vermiş olacaktır. Bizim ilmimiz onun göğsündeki işareti bir lâhza içinde tekrar ortaya çıkaracaktır. O zaman Ramador Racalarına mensup olduğu gün gibi aşikâr olacaktır. Biraz beni bekleyiniz. Gidip onu getireyim.

Brehmen oturduğu yerden kalktı ve o âne kadar Mis Birbekin farkında olmadığı bir kapıdan çıkarak karanlıkta kayboldu. Yaşlı İngiliz kadını bu alaca karanlık höcerede yapayalnız kalmıştı.

(Arkası var)

Dil kurultayı dün açıldı

— *Baş tarafı 1 incide* —

Coğrafya Fakültesi konferans salonunda ilk umumî toplantısını yapmıştır.

B.M. Meclisi Reisi Abdülhalik Renda ve Başvekil Şükrü Saraçoğlu ile Parti Genel Sekreteri Memduh Şevket Esendal'ın, mebusların ve yurdun her tarafından gelmiş olan delegelerle halkevleri mümessillerinin İstanbul Üniversitesine, Ankara fakülteleri ve enstitülerine mensup profesörlerin iştirak eylemekte oldukları kurultayın bu açılış toplantısına Milli Şef İsmet İnönü de huzurlariyle şeref vermişlerdir.

Toplantı orkestranın çaldığı İstiklâl marşiyle başlamış ve bunu müteakip Türk Dil Kurumu Başkanı Maarif Vekili Hasan Âli Yücel açış nutkunu söylemiştir.

Yapılan teklif üzerine Kurultay başkanlığına Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, as başkanlıklara B.M. Meclisi Reis Vekili Şemsettin Günaltay ile Parti Genel Sekreteri Memduh Şevket Esendal, sekreterliklere de Necmettin Sahir (Bingör), Kemal Turan (Isparta), Kutsi Ecer (Seyhan) ve talim ve terbiye heyet âzalarından Faik Reşit Unat seçilmişlerdir.

Bundan sonra İbrahim Necmi kürsüye gelerek altı yıllık çalışmalara ait raporunu okumuştur.

Kurultay üyelerine "Hoş geldiniz" diye başlıyan bu raporda son Kurultaydanberi geçen altı yıl içinde birçok olayların mutad zamanda Kurultayın toplanmasına imkân bırakmadığı işaret edilmiştir.

İbrahim Necmi Dilmen ezcümle demiştir ki:

"10 Sonteşrin 1938 de hayata gözlerini yuman Atatürk, bütün istiklâl ve inkılâp savaşlarında en yakın arkadaşı olan ulusal önderimiz, sevgili ve büyük Cümhur Başkanımız İsmet İnönü'nün yüksek varlığında hem yüce ve eşsiz dehasının, hem de benzeri olmıyan büyük eserinin devamını bulmuştur. Kurucusu Atatürk, koruyucusu İnönü olan Türk Dil Kurumu, onların yüce dehalarından ışık alarak, büyük Türk dil hareketini bütün gücü ile yürütmek yolunda çalışmış ve çalışmaktadır. Kurumumuzun koruyucusu Genel Başkan, Millî Şefimiz, sevgili Cümhur Reisimiz İsmet İnönü, en yorgun ruhlara yeni bir kuvvet bağışlıyan tatlı tebessümüyle en bezgin vücudu canlandıran sarsılmaz iniyle, en umutsuz dakikalarda yüreklerin heyecanını kamçılıyan yol göstericiliği ile, her adımızda başımızda bulunmakta, bütün Türklüğe olduğu gibi Türk dilciliğine de can, kan, iman ve heyecan bağışlamaktadır. Yüce varlıklarına sonsuz şükranlarla sözümü bitiriyorum."

Genel Sekreterin alkışlarla karşılanan bu raporundan sonra komisyonlara üye seçimi yapılmış ve toplantıya son verilmiştir.

Kurultay gelecek genel toplantısını perşembe günü yapacaktır.

Atatürk'ün Manevî Huzurunda

Ankara, 10 (A.A.) — Dördüncü Türk Dili Kurultayına iştirak eden delegelerle üyeler bu sabah Kurultayın açılışından önce saat 10 da başlarında Maarif Vekili Hasan Âli Yücel olduğu halde Atatürkün muvakkat kabrini ziyaretle bir çelenk koymuşlar ve Ebedî Şefin manevî huzurunda tazimle eğilmişlerdir.

Millî Şef, Dil Kurultayını Şereflendirdiler

Ankara, 10 (A.A.) — Türk Dil Kurumu Genel Başkanı Millî Şef İnönü bugün öğleden sonra Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesine gelerek burada toplantı halinde bulunan Türk Dil Kurultayı komisyonları çalışmalarını takip eylemiş ve geç vakte kadar Fakültede kalmışlardır.

Maarif Vekilinin Sözleri

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, Dördüncü Dil Kurultayının açılış merasiminde irat ettiği nutukta, ilk kurultayın 1939 da Dolmabahçe sarayında toplandığını ve bu tarihin, Türk dilciliğinin inkılâp bayramı olarak seçildiğini söylemiş ve "Büyük Atatürk, gözlerimizin önünde canlanmaktadır. Atatürk'ün ölümü ile uğradığımız derin acının tesellisi, onun bütün kurtuluş ve ilerleyiş savaşlarında en yakın ülkü ve iş arkadaşı olan Millî Şefimiz İsmet İnönü'nün yüce varlığında görünmektedir..." demiştir.

En Son Ajans Haberleri

Japonlar büyük bir mukavemetle karşılaşmaktadır

— *Baş tarafı 1 incide* —

tedir. Pek büyük bir mukavemetle karşılaşılmaktadır. Harekâtın neticesini bildirmek, bizim ve düşmanın kayıpları hakkında tahminlerde bulunmak zamanı henüz gelmemiştir. Avustralya birlikleri kuvvetlerimizle işbirliği yapmaktadırlar.

Japon Tebliği

Tokyo, 10 (A.A.) — Domei ajansı bildiriyor:

Japon umumî karargâhının bugün saat 15,30 (Japonya saati) da bildirdiğine göre, Aleut adaları sularında Japon deniz kuvvetleri düşmanın mühim deniz birliklerini geri püskürtmüşlerdir.

Hindistan meselesi karşısında

— *Baş tarafı 1 incide* —

lıkların tekerrür etmemesi için tedbirler almıştır. Bombayda sivillerin silâh taşımaları yasak edilmiştir.

Bugünkü Londra haberleri, vaziyetin sakin olduğunu bildiriyor. İngilizlerin vaziyete hâkim olacakları anlaşılıyor ve İngiliz hükûmetinin her ihtimale karşı hazırlandığı görülüyor. Pasif mukavemet mücadelesinin yayılmasını önlemek istiyor. Her halde ilk kırk sekiz saatlik olayların hükûmete elverişli olduğu görünüyor. Fakat, arkasından ne geleceği malûm değil...

Mihver radyoları, bilhassa, Japon radyosu Hintlilerin, İngiltere aleyhine kıyama teşvik edecek neşriyatta bulunuyor.

"Hindistanın hürriyeti için mücadeleden çekinmeyiniz. Biz, Hindistan topraklarına hürriyet bayrağını, bir daha inmemek üzere dikeceğiz!.."

Diğer taraftan İngilterenin Hindistan nazırı, Londra radyosunda bir utuk irat ederek "Hint kongre partisinin bütün Hindistanı temsil etmediğini ve İngilterenin, harp sonunda Hindistana hürriyet vereceğini" söylemiştir.

Amerika radyoları da, Hint liderlerinin hareketlerini yersiz bulmaktadır.

Hükûmetin Tebliği

Bombay, 10 (A.A.) — Hükûmet tarafından neşredilen tebliğ:

Bugün Bombay şehrinde yapılan bir çarpışma esnasında 19 polis yaralanmıştır. Bunlardan ikisi aldıkları yaraların tesiriyle ölmüşlerdir. Şimdiye kadar Hindistanda 34 polis ve 11 polis âmiri yaralanmıştır. Yaralılardan dördü hastahaneye kaldırılmıştır.

Müslümanlara Tavsiye

Bombay, 10 (A.A.) — Müslüman birliği reisi Jinnah, kendi taraftarlarından "çok tehlikeli kütle hareketinin" dışında kalmalarını istemiş ve Hint halkını henüz vakit geçmemişken dahilî harbi önlemeğe davet etmiştir.

Bengale'de

Kalküta, 10 (A.A.) — Bengale hükûmeti, Hint birliği kongresinin icra komitesiyle Bengale eyaleti kongre komitesi de dahil olmak üzere bütün Hint kongresi komitelerini "kanun dışı birlikler" olarak ilân etmiştir.

Kalkütada Dükkânlar Kapandı

Kalküta, 10 (A.A.) — Hint kongresi liderlerinin teklifi üzerine, Kalküta şimal banliyösündeki Jüt tezgâhlarından bazıları bugün işi tatil etmişlerdir. Burka pazarındaki dükkânların bir kısmı da kapatılmıştır.

Bir Müsademe

Yeni Delhi, 10 (A.A.) — Umumî valinin evinin bulunduğu tepe eteklerine konan manialarını aşmağa muvaffak olan küçük bir grup bugün polis tarafından püskürtülmüştür. Bu grup eski Delhide toplanan ve umumî valinin Yeni Delhideki evine gitmeğe teşebbüs eden kafile arasında bulunuyordu.

Hükûmetin Tebliği

Bombay, 10 (A.A.) — Bombay Aldini hükûmetinin tebliği:

Bugün Bombayda vuku bulan kargaşalıklar esnasında polis kıtaları halk topluluklarına karşı on defadan fazla ateş açmıya mecbur kalmıştır.

Dün ahâliden 11 kişi ölmüş, 159 kişi yaralanmıştır. 22 polis eri ve 69 polis yaralanmıştır.

Kargaşalıktan en çok müteessir olan çerçeve Ganj etrafiyle Dedar'dır.

AFRİKA'DA

Her iki taraf da yeni bir darbe vurmıya hazırlanıyor

Elâlemeyn şimalinde hava muharebeleri oldu

[*A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir.*]

İngiliz tebliği şudur:

"8/9 Ağustos gecesinde keşif kollarımız bütün kesimlerde faaliyetlerine devam etmişlerdir. Dün kara kuvvetlerimize ait kayda değer bir şey olmamıştır.

Hafif bomba uçaklarımız Afrika sahillerinin açıklarında düşman taşıtlarına karşı taarruzlarına devam etmişlerdir."

İki Taraf da Hazırlanıyor

Londranın salâhiyetli bir kaynağından bildirildiğine göre, Auchinleck ve Rommel Mısırda pek yakında yeni bir darbe vurabilmek için hazırlanmaktadırlar.

Rommel malzeme ve tank bakımından yeni takviyeler beklemekte bulunuyor.

Almanlara Göre

Alman orduları başkomutanlığının bildirdiğine göre, Alman savaş uçakları dün sabah erken saatlerde El Alemeyn'nin şimalinde İngiliz topçu mevzilerini ve motörlü taşıt topluluklarını muvaffakıyetli bir şekilde bombalamıştır. El Alemeyn'nin 8 kilometre şimal batısında toplu bir halde bulunan İngiliz taşıtlarına karşı gündüz başka savaş uçaklarımız tarafından hücumlar yapılmıştır.

Almanya bir enkaz yığını haline gelecektir

— *Baş tarafı 1 incide* —

radyoda Alman milletine hitap eden mesajında "Yakında Almanyanın bir enkaz yığını haline geleceğini" söylemiştir.

Sulh Teşebbüsleri Meselesi

Ankara, 10 (Radyo Gazetesi) — Mareşal Göring'in riyasetinde yapılan toplantıya büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Anglo - Sakson kaynakları bunun, Almanya tarafından yapılacak yeni bir sulh teşebbüsü ile alâkadar olduğu kanaatindedirler.

Anglo - Saksonlar, Almanyanın sulh teşebbüsünde bulunacağını bildirirken Mihverciler de bu teşebbüsün Rusya tarafından geleceğini söylüyorlar ve Rusya kayıtsız, şartsız silâhlarını bırakmadıkça buna imkân olmadığını ilâve ediyorlar.

Vişi Memurlarının Endişesi

Londra, 10 (A.A.) — Britanova:

Londraya gelen haberlere göre, Vişi memurları bile Fransanın şimal ve şark hudutlarının tadiline dair Almanlar tarafından hazırlanan plânlar dolayısiyle nedişe duymaktadırlar.

Nevyork, 10 (A.A.) — Nevyork Times yazıyor: "Büyük bir hâdisenin vukuu arifesinde olduğumuzu gösteren belirtiler vardır. Bu hâdisenin vukuunu her dakika beklemeliyiz. Bahis mevzuu olan ne büyük bir zafer, ne de büyük bir hezimettir. Fakat yeni bir stratejik hareket-tir."

Büyük Millet Meclisinde

— Baş tarafı 1 incide —

miş olan Numan Menemencioğlu da Meclisin bugünkü toplantısına iştirâk etmiştir. Çarşamba günkü toplantıda usulen yemin etmesi muhtemeldir.

Büyük Millet Meclisinin önümüzdeki Cuma günkü toplantısında yaz tatili kararı vermesi kuvvetle muhtemeldir.

Çarşamba günü yapılacak toplantıda Düyunu umumiye bütçesinden 100,000 liralık tahsisatın Münakalât Vekâleti bütçesine nakli, hayvan sağlık memurlarına hayvan yem bedeli verilmesi, Bursa vilâyeti yollarına sarfedilmek üzere 500,000 lira ikrazı hakkındaki lâyihalar müzakere edilecektir.

Münakalât Vekâleti, Düyunu umumiye bütçesinden naklen alacağı 100,000 liralık tahsisatla Ereğli limanında batmış olan gemi leşlerinin çıkarılması işine devam edecektir.

RUSYA'DA

— *Baş tarafı 1 incide* —

Alman ileri unsurları Kafkasya cephesinde Yekaterinograda varmışlardır. Georgiyevska'nın bugün düşmesi beklenilmektedir.

★

Dün sabahki Rus tebliği şudur:

"Dün gece Sovyet kıtaları Kotelnikovo'nun doğu şimalindeki Ketskaya bölgesinde ve Amavir kesimi ile Kropotkin kesiminde düşmanla muharebeye devam etmişlerdir."

Sovyetler Don Nehrini Geçtiler

Mühim Sovyet kuvvetleri Veronejin cenubunda Don nehrini geçmişlerdir. Pike bombardıman tayyarelerinin himayesinde harekete geçen Kızıl kıtalar taarruzu Don'un garp sahiline kadar götürmüşler ve dört mesken noktayı alarak Alman ve Macar askerleri arasında panik çıkarmışlardır.

Rus Donanmasının Muvaffakıyeti

Bildirildiğine göre Sovyet donanması Karadenizde Alman işgali altında bulunan bir limana karşı cüretli bir akın yapmıştır. Sovyet gemileri gece mayınlenmiş koya girerek ar repoları ateşi altına almış, cephane yüklü gemileri batırmış ve askeri hedefleri bombardıman etmiştir.

Romen Kuvvetleri Jeisk Limanını Aldılar

Berlin, 10 (A.A.) — Askeri kaynaktan bildirildiği gibi Romen kuvvetleri dün Jeisk limanını almışlardır.

Yeni İran hükûmetinin programı

(Baştarafı 1 nci sahifede)

Hükûmetin harici siyasetinden bahseden başvekil demiştir ki:

"İngiliz ve Sovyetlerle olan münasebetlerimizi taahhütlerimiz dairesinde idame ettireceğiz. Komşularımız ve bilhassa Türkiye ile olan dostluk ve komşuluk münasebetlerimiz devam etmektedir.

Başvekil, şu maddeler hakkında Meclisten geniş salâhiyet istemiştir:

1 — İngiltere ve Sovyet hükûmetleriyle iktısadî, siyasî işbirliği ve mevcut taahhütlere riayet.

2 — Yiyecek maddelerinin tanzimi hakkında geniş salâhiyet.

Tahran Radyosu, Meclisin perşembe günü tekrar toplanacağını ve itimat reyini, programı tetkikten sonra vereceğini söylemiştir.

Yeni Kabine Mecliste

Tahran, 10 (A.A.) — Cumartesi günü 51 rey alan yeni baş-

Saracoğ dünya

— Baş tara

da milletle şef karşılıklı itim mümkün olabild miştir. Bu sözle rafından yaratıl lamlığını göster lak bir delildir.

Türk hükûmet tün ihtimaml Türk istiklâli ve rakları tecavüze dirde son ferde mek gayesile bü lığın bir ideal u ber elideceği ha ler çok açıktır. kiyeyi şimdiye leketin hayati ihlâl etmemiş o karıştırmak ma lan manevralara son vermektedir.

Diğer bir Fransı Mütale

Vişi, 10 (A.A. Ajansının hususi diriyor:

"Debeats, gaze ğı bir makalede Şükrü Saraçoğlun let Meclisindeki ediyor ve diyor k

"Refik Saydam kiyeyi Cümhurre yüksek idaresi al ketinin siyasetini müş olan bir devl mahrum bırakmı mın yerine başka mak hiç bir güc miştir. Başvekilli tayin edilmiştir. tabiî idi. Çünkü işine en iyi deva olan zat, onunla lerde her gün be olan Saracoğludur

M. Bernus, Tü kuvvetlendirildiği ten sonra yazısın ediyor:

"Türkiye elind nundur ve kendi sında hiç bir em Türkiyenin yegân kendisinin rahat

Ankara her zam tarafsız kalmağa Bu tarafsızlıktan caviüz üzerine ay

Romen Efkârı U

Bükreş, 10 (A Türk Başvekili Şü lunun Büyük Mill ki beyanatını Ro neşretmişlerdir. B rahatı ve samimi bir tesir yapmıştı

Romen umumî husustaki duygul şüncelerine tercü versal gazetesi, i neşrettiği bir m coğlunun sözlerin şöyle diyor:

"Yeni Türk baş leri, Türkiyenin beri takip ettiği miyle uygundur. bir bitaraflık siya mek maksadiyledi ahhütlerine ve itt dakat göstermekte

Şuurlu bir va dayanan ve hiç bi eseri göstermemiş yasete gayri kabil vî bir kuvvet ve mun tasvibini ka sıdır..

vekil Kıvamüssalta zalarını Şah'a ve takdim etmiştir. bulunan nazırlar kabinede bulunuyo ikisi de İranın muahedevi imza e erkânından idiler.

Adilâne hal çaresi

—*Baş tarafı 1 incide*—

tâ üç misline, temin etmeleri mümkün olmaz mı? Şu küçük kitabım hakkında okşayıcı ve koltuk kabartıcı yazılar yazan birkaç İsviçre gazetesi bu teklif ve fikrimi oldukça orijinal buldurlar amma, teferrüatına girişmediler.

Aziz okuyucular, müsaadenizle, bu fikri teşrih edeyim:

Resmî makamlar zarurî ihtiyaç maddeleri fiyatlarını mümkün olduğu kadar ucuza istihlâk ettirmek için mümkün olan her tedbire başvuruyorlar. Bu tedbirler, hiç şüphe yok ki, fiyatların gittikçe yükselmesi ve bu mütemadî yükselişin fasit bir daire olan inflasyona (çok miktarda kâğıt para çıkarma) mücer olması itibariyle pek büyük içtimaî ehemmiyeti haiz koruyucu tedbirlerdir. Resmî makamlar bu düşünce iledir ki tahdit usulüne, yani malûm vesika, kart ve tayınlama sistemine başvururlar.

Vesika Usulünden Ancak Zenginler Faydalanırlar

Şimdi bu tahdit ve kart usulünden kimlerin faydalaaabileceğini ve faydalandığını inceliyelim: Benim naçiz fikir ve kanaatime göre kart ve vesika usulünden ancak zenginler faydalanırlar. Zira varidatlarının fazlalığına rağmen fakir yurtdaşları kadar kendilerine de elzem olan bu zarurî ihtiyaç maddelerini fakirlerin de tedarik ettikleri fiyata tedarik ederler. Halbuki zenginler fakirlerden elbet daha fazla fedakârlık edecek mevki ve kabiliyettedirler.

Resmî makamların bütün gayretlerine rağmen zarurî ihtiyaç madde fiyatları bu harbin başlangıcındanberi hissedilir derecede yükseldiği halde (İsviçrede bu yükseliş tahminen yüzde kırkı bulmuştur) [**] mütevazı bütçeli vatandaşların gelirleri bu nisbette bir yükseliş kaydetmemiştir.

Binaenaleyh yukarıda ileriye sürdüğüm fikrim resmî makamlar nezdinde hüsnü kabul gördüğü takdirde geliri yüksek yurtdaşlar, tıpkı şimendiferde seyahat eden bir yolcunun isterse birincide, dilerse üçüncüde seyahat edebilmesi gibi, vesika usulüne tâbi olup ucuza, fakat muayyen miktarda erzak almak yahut serbest, lâkin vesika fiyatının iki veya üç misline istedikleri miktarda erzak tedarik etmek şıklarından birini tercihte muhayyer bırakılacak olurlarsa dava kendiliğinden halledilmiş olur. Çünkü zengin yurtdaş artık kara borsaya müracaat etmeden fazla ihtiyacını "kanunî" bir şekilde temin etmiş olmak imkânına kavuşur ve bu itibarla faydalanır. Fakir yurdaş da zengin hemşehrisinin ödeyeceği fiyat farkı yüzünden kendisinin ancak vesika ile ve muayyen miktarda alacağı zarurî ihtiyaç maddelerini daha ucuza temin etmek imkânına kavuşur.

Diğer taraftan meselâ kilosunu bir İsviçre frangı yerine üç İsviçre frangına tedarik edebilecek zengin hiç şüphesiz kendisine üç misli pahaya mal olan şekerden stok vücuda getirmiye kalkışmıyacaktır. Vakıa onun ihtiyacı vesikanın kendisine temin edeceği miktardan fazladır amma, bu fazlalığın da fiyat yüksekliği yüzünden bir haddi olacaktır. Binaenaleyh zengin vatandaş yapsa yapsa kendisine bir kiler vücuda getirir, istifçilik ve depoculuk yapamaz.

Kaldı ki bu usul sayesinde istifade eden yalnız zenginle fakir olmaz, devlet de bundan faydalanır, çünkü zenginin ödeyeceği fiyat farkından istifade eden resmî makamlar fakirlere dağıtılacak erzakı daha ucuza mal ederek erzak fiyatlarını indirebilecektir ve fakirleri vergilere zam yapmak çaresine başvurmadan doyurmak zevkini tadacaktır.

Bu usulden memnun olmıyacak kimseler ancak muhtekirlerle kara borsacılardır.

Çünkü bunlar kârlı bir ticareti ve başlıca müşterileri olan zenginleri kaybetmiş olacaklardır. Unutmamak lâzımdır ki meşru yoldan yürümek suretile, lâkin ancak fiyatların iki veya üç mislini ödemek suretiyle istediğini istediği miktarda bedarik edebilecek paralı bir vatandaş hiç şüphe yok ki cezalanmayı göze alarak artık kara borsaya müracaat etmez olur ve bu yüzden de kara borsa da tarihe karışır, mahvolur gider."

★ **Bundan evvelki yazılar 9 ve 10 Ağustos tarihli nüshalarımızda çıkmıştır.**

[**] Yurdumuzda ise bu yükseliş hiç şüphe yok ki yüzde kırkın çok fevkine çıkmış, bazı maddelerde yüzde yüzü, hattâ iki yüz ve üç yüzü bile geçmiştir. "Yeni Sabah,,

Durup dururken çıkan mesele

Belediye İktisat Müdürlüğüne büyük bir vazife düştü

—*Baş tarafı 1 incide*—

tebdil ettirmeleri düşünülmüşse de işe kadrosu daraltılmış olduğundan bu işe tahsis edilecek memur bulunamamıştır. Bu itibarla şimdilik karnelerin tebdilinden feragat edilmiştir. Yalnız yurdun muhtelif yerlerinden gelen vatandaşlar Sirkeci ve Haydarpaşa istasyonlariyle Galata ve Sirkeci rıhtımlarında ekmek kartlarını işe memurlarına vize ettireceklerdir. Bu usulün tatbikine yakında başlanacaktır.

Zeytinyağ Ve Sabun Satışları Serbest Bırakılıyor

Ticaret Vekâleti dün Vilâyete bir telgraf göndererek evvelce alınmış olan bazı kararları bildirmiştir. Bu kararlara göre zeytinyağı ve sabun satışları bu günden itibaren serbest bırakılmaktadır. Yalnız, evvelce fiyat murakabe komisyonu tarafından verilen azamî satış fiyatları esasına göre yapılmıyacak satışlar ihtikâr addedilecek ve satıcılar hakkında derhal takibata başlanacaktır.

Vekâlet bütün memlekette pirinç, bulgur, sadeyağ, beyaz, kaşar ve tulum peynirleri, krema, tereyağ, süt, yoğurt, kuru fasulye, bakla, darı zeytin tanesinin fiyat ve satışlarını da serbest bırakmıştır. Bu maddelerden bir kısmına evvelce Vilâyet hudutları içinde zaten azamî fiyat konulmadığı gibi el de konulmamıştı. Bu maddelerin fiyatları serbest bırakılmakla beraber Belediye Encümeni her gün piyasadaki umumî fiyat durumunu inceliyecek ve normal fiyatın ne olduğunu tesbit edecektir.

Tüccar Komitesi Bugün Toplanıyor

Tüccarların kendi kendilerini kontrol için Ticaret Odası tarafından tüccarlardan müteşekkil bir komite seçildiğini yazmıştık. Komite, bugün Ticaret Odasında Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar'ın riyaseti altında bir toplantı yaparak bilfiil faaliyete geçeceklerdir. Her gıda maddesi için teşekkül eden ayrı, ayrı komiteler haftanın muayyen günlerinde toplanarak muhtelif gıda maddeleri üzerinde haftalık piyasa vaziyetini

ZAYİ

İnebolu nüfus memurluğundan aldığım hüviyet cüzdanımla askerlik terhis vesikamı ve gemici şahadetnamemi zayi ettim. Yenilerini alacağımdan eskilerinin hükmü yoktur.

Yenikapı Sandıkburnu 27 Bay Salâhattinin Kahvesinde Hilmi Yıldırım.

Kârlı bir iş

Büyük İnşaat işlerile yirmi senedenberi meşgul ve bu işlerde salâhiyeti olan bir müessese işin sevk ve idaresile ihtisas ve imtiyazını ve sermaye ve teminatın bir kısmını bu işe tahsis suretile çok kârlı bir inşaat işine girmek için sermayedar ortak aramaktadır. Ciddî taliplerin Yeni Sabah gazetesinde (Yol) remzine sarih adreslerini

Millî oyunlar Festivali 14 - 22 Ağustos

DUHULİYE YOKTUR

Konsumasyon fişleri Piyango kişelerile Festival yapılacak gazinolarda satılmaktadır.

Her türlü izahat: Telefon: 23340

Festival bulmacasının halli

Bulmacanın halledilmiş şekli: Zeybek — Hora — Bar

Doğru halledenler arasında çekilen kura neticesinde kazananların hediyeleri adreslerine gönderilecektir.

İstanbul deniz Komutanlığı

Deniz lisesi ve deniz gedikli okuluna girme

DENİZ LİSESİ:

1 — Deniz Lisesinin birinci sınıfına girmeğe istekli oku kalanlar alınacaktır.

A — Lise birinci sınıfta ikmâle kalanlar Deniz Lisesi

B — Orta okul son sınıfında ikmâle kalanlardan Deniz L nıfına talip olanlar ikmâl imtihanlarını verdikleri takdirde kayıt yapılacaktır.

C — Lise birinci sınıfına yaş haddi 15—18 dir. Altı ay kabul edilir.

DENİZ GEDİKLİ OKULU:

2 — Deniz Gedikli Okulunun her üç sınıfına orta okul lanlar alınacaktır.

A — Bulundukları sınıfların muadili olan Gedikli okulu ya edileceklerdir.

B — Gedikli okuluna giriş yaş haddi birinci sınıfa 12 nıfına 13—18, üçüncü sınıfına 14—19 yaşlarında olanlar lerdir.

3 — İstanbul ve civarında bulunanlar İstanbul Deniz İstanbul haricinde bulunanlar mensup oldukları Askerlik şu caatları.

4 — Kayıt müddeti 20 Ağustos 942 akşamına kadar

YAZAN: M.S. Karayel — TEFRİKA No 163

YÖRÜK ALİ

Nakil ve İktibas hakkı mahfuzdur

— Evet, ben; onun güreşini beş altı aydır görmüyordum. O, bu beş altı ay içinde büsbütün değişmiş.. Gözlerim yaşardı Cazgır. Bu oğlan çok geçmeden başpehlivan olacak... Arnavutoğlu haklı.. O, bu esrarı keşfedenlerin birincisidir. Eğer oğlan beni dinleyip büyük ortaya çıkmış olsa imiş, çok günah olacakmış..

— Yazık edecektin çocuğa.. Büsbütün hızını kıracak ve, körletecektin...

— Allah büyük... Ne ise, benim dediğim olmadı. Vallah bugün yenilse de gam yemem... Çünkü tam pehlivanca güreşiyor.. O, boyunduruktan kurtulunur mu?.. Ne yaptı mollanın biyunduruğunu bozdu, attı.

— Arnavutoğlunun oyunlarından...

— Evet amma.. Hiç birimiz tatbik edemeyiz... Kolay değil bu.. Tatbik edeyim derken yenik düşmek yüzde yüzdür.

Dedi. Arnavutoğlu da memnun olmuştu. Deli Murada söyleniyordu.

— Ne de güzel tatbik ediyor oyunları be!.. Şahinzadeyi hayatında bu kadar bozmamıştır. Aferin Yörüğe.. Daha çok şeyler yapacak ona...

Dedi.

Tam bu sırada bir gürültü oldu. Herkesin gözü Şahinzade ile Yörükte idi. Fakat çoban kıyafetli adam, Deli Mustafayı sarma ile basarak açmıştı. Yani yenmişti. Adamcağız güreşi bırakarak galibiyet temennasını basmıştı. Mustafa, bağırıyordu:

— Olmadı..

Herifcaz ise:

— Oldu be! Daha nasıl olacak be!..

Diyor ve, meydanı terkederek gitmek istiyordu. Mustafa ise herifin ensesine yapışmış, güreşe devam etmek istiyordu. Nihayet kavga çıktı. Büyük pehlivanlar ve hakem heyeti dalgınlığa gelmişti. Fakat Cazgırın gözünden kaçmamıştı. Mustafanın açık düştüğünü görmüştü. Deli Murat ta tesadüfen açık düştüğünü görenlerdendi. Nihayet Cazgır, meydana yürüdü. Hakem heyetine sordu. Onlar, görmediklerini söylediler. Deli Murat, oldu diye bağırdı. Mustafa, deli divane olmuştu. Olmadı diye bağırıyordu. Cazgır, Mustafanın yanına gelerek:

— Mustafa, oldu..

Deyince, büsbütün bağırmağa başladı. Hakkımı yiyorsunuz diye ağzına gelene söylüyordu. Nihayet çoban kıyafetli adam, kızdı. Mustafanın ensesinden tutarak ve, Anadolu şivesiyle:

— Gel ağlama İstangollu be!.. Tut be!..

Dedi ve, hasmının ensesinden tuttu. Galip gediği halde tekrar hasmına meydan okudu. Fakat Allahın işine bak ki, çok sürmedi. Hem de üç dakika kadar bir zaman içinde çoban kıyafetli adam, Mustafayı çaprazla aldığı gibi yürüdü. Adam öyle kızmış, öyle ifrit olmuştu ki, sanki Mustafayı sıkıp öldürecekti. Mustafa bir türlü çaprazdan kurtulamadı. Hasım, Mustafayı cebri bir sürüşle on beş adım kadar kovduktan sonra dikti ve birdenbire köstekledi arkasından... Mustafa kösteği yeyince ayaktan ve, boylu boyuna sırtüstü yenildi. Çoban kıyafetli adam, hasmının göğsüne ayağiyle basmış bağırıyordu:

— Hinci de olmadı mı be!..

Nasıl olmamıştı?.. Buna kim itiraz edebilirdi! Herif, ayağiyle göğsüne basmış bağırıyordu. Mustafa rezil olmuştu. Olduğu yerden tası tarağı toplayıp kaçtı. Babasının yanına bile uğramadı. Elbiselerini arkadaşları vasıtasiyle babasının yanından aldırdı. Yabancı, güreş bilmez bir adama yenilmişti. Çoban kıyafetli adam galibiyet temennasını çakarak gidip yerine oturdu. Herif belâ idi. Belki ayakları elli beş santim vardı. Elleri de öyle idi. İnsan azmanı bir şeydi. Arnavutoğlu, gülüyordu. Bir yandan da Mustafaya acıyordu. Deli Murat ta müteessir olmuştu. Oğlunun hiç talihi yoktu. Yörüğe, Şahinzadeye yenilmiş olsa idi hiç bir şey değildi. Fakat böyle pispisine tanınmamış bir adama yenilmek gülüncü.

Yörük Ali, Mustafanın yenildiğini görmüştü. O da acımıştı. Güreşler uzuyordu. Yakacıklı Kel Hasan da Uzun Hasan güreşi bitirmişti. Uzun Hasan, bu sefer de belâlısına çatmıştı. Kelin, Hasanı yeneceği aşikârdı. Hacı ise Dülger Ahmede güreşi bitirmişti. Yörük Ali ile Şahinzade denk denemezdi. Yörüğün güreşe hâkim olduğu meydanda idi. Her ne kadar Şahinzade çırpınıyor idiyse de Yörüğe bir türlü güreş uyduramadığı malûm olmuştu. Hattâ kendisi bile bunu anlamıştı. Yörük Ali, ters güreşçi olduğundan bu gibilere hâkim olamıyacağını Şahinzade çok iyi bilirdi. Güreşlerin ikinci saatlerine doğru ortadan bir çift daha çıktı. Hacı, Dülger Ahmedi, künte ile aşırıp yenmişti. Ortada rahata ermiş iki kişi vardı. Biri çoban kıyafetli olan pehlivan, öbürü de Hacı idi. Dülger Ahmet, yabana atılır bir pehlivan değildi. Lâkin Hacı, ona baslın çıkmıştı.

Ortada iki çift güreşiyordu. Yörük Ali, Şahinzade.. Yakacıklı Kel Hasan, Uzun Hasan... Esasen bu dört pehlivan da birbirlerinden kurt idiler. Bunlar kolay kolay birbirlerini yenemezlerdi. Fakat güreşin iki buçuk saatine doğru bir vaveylâ koptu. Yakacıklı Kel Hasan, paça kasnakla Uzun Hasanı aşırdı. Koskoca Uzun Hasan, yenilmişti. Yakacıklı Kel, galip gelmişti. Ortada kala kala Yörük Ali ile Şahinzade kaldılar. Yörüğü sevenler bağırıyorlardı:

— Yaydi Yörük Ali..

— Haydi, sen de bitir işini!..

Fakat Şahinzade kolay kolay ortadan çıkar mıydı? Yörük, güreşe hâkim olduğu halde Şahinzadenin ustalıklı manevraları ve, kendisini koruması güreşi uzatıyordu.

Yakacıklı Hasan, hasmını yenerek rahata çekilmişti. Çoban kıyafetli adam, Mustafayı yenerek istirahatta idi. Hacı da Dülgeri aşırarak bağdaş kurmuş oturuyordu. Güreş üçünnü saatlerine geldiği halde ortada Yörük Ali ile Şahinzade vardı.

Bütün seyircilerin gözleri Şahinzadeye dikilmişti. Ne oldu, ne olacak diye bekleşiyorlardı. Bu sırada Yörük Ali, Şahinzadeyi toparladığı gibi sürdü. Sıkı toparlamış sürüyordu. Şahinzade, bu, müthiş çaprazdan kurtulmak için çabalandı. Fakat bir türlü kurtulamıyordu. Küçük hasmı, çaprazı mengenelemişti. Yörük Ali, çaprazın nasıl toplanacağını bilirdi. Hasmının koltuk altına girmiş, öyle sürüyordu. Bir yandan da hasmına çengel yetiştirmeğe çalışıyordu. Şahinzade çengele gelmemek için maharetini ibraz ediyordu. Eğer bu gidişle bir de çengele gelirse tastamam sırtüstü düşüp mağlûp olacaktı. Yörük Ali, hasmını habire sürdü, meydan bitti, seyircilerin saflarına doğru girdiler. Seyirciler, oldukları yerlerden kalkıp yer açtılar. Ahali hep birden ayağa kalkıp meydana yürüdü. Neticeyi gözleriyle görmek istiyorlardı. Nihayet, bin müşkülâtla Yörük Ali, hasmına çengeli vurdu. Şahinzade sırtüstü giderken tetik davranıp birden döndü. Olduğu yere yüzüstü düştü. Kalkıp kaçayım dedi ve, kalktı. Fakat Yörük Ali, yetişti, hasmını arkadan çaprazladı. Ve, bel çaprazına aldı. İki hasım, halkın içinde boğuşuyorlardı. Yörük Ali, hasmını ileri sürüyor ve, ön kösteğiyle altına almıya çalışıyordu.. Şahinzade de bel çaprazından kurtulmak için içten budamıya uğraşıyordu. Cazgır, Çalık ve, sair seyirciler yetiştiler. Bilhassa Cazgır, iki hasmın yanına seyirtti. Ve, bağırdı:

— Pehlivanlar.. Meydana!..

Yörük Ali, Cazgırın sesini işitince derhal bel çaprazını söktü, meydana yürüdü. Şahinzade de de dalgın dalgın meydana yürüdü. Ahali yerli yerine oturmuştu. Arnavutoğlu, Şahinzadenin kurtulamayıp mağlûp olacağına kani olmuştu. Hattâ Murada:

— Murat, Şahinzade bu sefer gitti..

Demişti .Pehlivanların tekrar meydana geldiklerini görünce:

— Ulan, kurtarmış herif be!.

Diye mırıldandı. Şahinzade işin farkına varmadan Yörükle ense enseye geldi. Ve, ortada bir oyun yokmuş gibi güreş tuttu. Halbuki, Yörüğün oyunu vardı. Cazgırın emriyle sökmüştü. Bu da bel çaprazı idi. Meydana geldikleri zaman Yörük bu, oyunu tazeliyecekti. Fakat Yörük Ali, çok babayiğit bir adamdı. Böyle bir hakka sahip olduğunu bildiği halde hiç ses çıkarmadı. Ve, hasmını enseden bağlayıp güreşe devam etti. Seyirciler, bağrıştılar:

— Hey!.. Yörük Ali! Oyununu al!..

— Bırakma oyununu!..

Cazgır da Şahinzadenin haksızlık ettiğini gördü. Ve, koştu. İki pehlivanı ayırdı. Şahinzadeye hitaben:

(Arkası var)

BAYANLAR ve BAYLAR

Müessesemizde daima KADIN ve ERKEK kol, cep saatleri, masa, duvar saatleri, altın ve plâtin nişan yüzükleri, kıymetli taşlarla süslü ÇİÇEK ve PLAKLAR ve yeni "Şevaliye,, yüzüklerinin zengin çeşitlerini bulundurduğumuzu bildirmekle şeref duyarız.

No. 9 Başak
144 elmaslı 550 lira

No. 9/A
120 elmas 12 pırlanta 620 lira

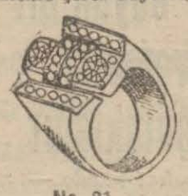

SİNGER
Saat mağazaları

No. 21 — 23 elmas 2 pırlanta 345 lira
No. 25 — 19 elmas 1 pırlanta 265 lira

ADRES: İSTANBUL, EMİNÖNÜ CADDESİ NO. 8

MİLLİ PİYANGO

İkramiye Adedi	İkramiye miktarı Lira	İkramiye tutarı Lira
1	50.000	50.000
1	20.000	20.000
1	10.000	10.000
4	5.000	20.000
10	2.000	20.000
40	1.000	40.000
80	500	40.000
400	100	40.000
800	50	40.000
4.000	10	40.000
80.000	2	160.000
5.337	Yekûn	480.000

Tam bilet 2; Yarım bilet 1 Liradır.

30 AĞUSTOS
FEVKALÂDE ÇEKİLİŞ PLÂNI

DOKTOR ARANIYOR

Eti Bank Umum Müdürlüğünden:

Çoruh Vilâyeti dahilinde Murgul'da bulunan bakır işletmemiz için tecrübeli bir doktora ihtiyacı vardır. Bu vazifeyi deruhde edecek olan zata ayda (350) lira ücret verilecek ve ikametgâhı işletme idaresince temin edilecektir. Talip olanlar bankamıza müracaat etmelidir.

İnhisarlar U.Müdürlüğünden

1 — Keşif ve izahnamesi mucibince idaremizin Kabataşta Levazımı Şubesinde yaptıracağı harici boya ve badana işi açık eksiltme suretile ihale edilecektir.

2 — Keşif bedeli (8373,23) lira muvakkat teminatı (628) liradır

3 — Eksiltme 25/8/942 Salı günü saat 9.30 da Kabataşta Levazım şubesindeki Merkez Alım komisyonunda yapılacaktır.

4 — Keşif ve izahname (42) kuruş mukabilinde sözü geçen şubeden alınabilir.

5 — İsteklilerin Eksiltme için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme parası ve şartnamesinin F. fıkrası mucibince Umum Müdürlük İnşaat şubesinden alacakları eksiltmeye iştirâk vesikasile birlikte adı geçen komisyona müracaatları ilân olunur. (8613)

İstanbul Levazım Âmirliğinden Askerî kıtaat ilânları

Kapalı zarf usuliyle 2394 ton sığır veya koyun eti veyahut ayaktan canlı olarak alınacaktır. Evsaf ve hususî şartlariyle teslim mahalleri komisyonda görülüp öğrenilebilir. Etlerin nev'ine göre muvakkat teminatları aşağıda yazılı şekildedir. İhalesi 22/8/942 cumartesi günü saat 11 de yapılacağından taliplerin ihale saatinden bir saat evvel kanunî vesikalariyle Harbiyede Yedek Subay okulunda satın alma komisyonuna müracaatları.

Sığır eti
Teminatı muvakkatası
70.115
Koyun eti
Teminatı muvakkatası
98.843

(640-8213)

* * *

368,086 lira 50 kuruş keşif bedelli Gölcükte bina temel inşaası kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 19-8-942 çarşamba günü saat 15 de Ankarada M. M. V. 4 No. lu satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 18,473 lira 46 kuruştur. Taliplerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri.

(652-8252)

* * *

30,000 kilo koyun veya sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 13/8/942 Perşembe günü saat 16 da İzmit postahane karşısında Askerî Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Koyun etinin tahmin fiyatı 120 kuruş, ilk teminatı 2700 lira. Sığır etinin tahmin ifyatı 90 kuruş ilk teminatı 2025 liradır. Taliplerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. Evsaf ve şartnamesi Ankara, İstanbul Lv. Âmirlikleri Satınalma komisyonlarında da görülür. (613 — 8097)

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu
Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu Matbaası)

Satılık yeni tekne

Pirinç ve bakır çivi ile yapılmış, yelkene, motöre ve küreğe gelir, yepyeni, kelepir bir tekne satılıktır. Görmek ve almak istiyenlerin Kalamış'ta Marangoz Yani Ustaya müracaatları

Göz Tabibi

DR. NAZMİ AZİZ SELCEN
Haseki Hastahanesi Göz Mütehassısı

Her gün saat 14 den 18 e kadar Beyazıtta Çarşıkapı tramvay durağı karşısında 99 numaralı muayenehanesinde hastalarını kabul eder.

Devlet Demiryolları ilânları

Devlet Demir Yolları Sıvas cer atelyesi için tesviyeci ve tornacı bınacağından isteklilerin Haydarpaşada Birinci ve Sirkecide Dokuzuncu işletme müdürlüklerine müracaatları (8541)

Muhammen bedeli 16625 (on altı bin altı yüz yirmi beş) lira olan (üç yüz elli) adet demir karyola (24 Ağustos 1942) Pazartesi günü (15,45) on beşi kırk beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin - 1246 (bin iki yüz kırk altı) lira 88 (seksen sekiz) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalar, teklifleri muhtevi zarflarını aynı gün saat (14,45) on dördü kırka kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmakta (8520)

10/9/942 tarihinde yürürlüğe girmek üzere: D. D/214 No.lı D./241 No.lı kuru üzüm ve D. D/252 No.lı İskenderun - Halep esteleri kaldırılmıştır. Kuru üzüm nakliyatı D. D/242 tarifeye Haydarpaşa - Sirkeci deniz nakliyatına mahsus D. D/512 No.lı tarifeye ilâve edilmiştir.

Daha çok bilgi istasyonlardan alınabilir. (6449 — 8585)

15/8/942 tarihinde yürürlüğe girmek üzere (Kaplıca) D.D/[illegible] zahire tarifesine girmiştir. Daha çok bilgi istasyonlardan alınır. (5064 — 8581)

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı

Kastamonu Belediye Reisliğinde

1 — Kastamonu belediyesince yeniden inşa ettirilecek idare binası tesisatının 61036 lira 14 kuruş keşif bedeli inşaat kısmı ile yüksek gerilim türlü havai hat tesisatına ait 19023 lira keşif bedelli kısmı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Her ikisinin keşif bedeli yekûnu 80059 lira 14 kuruştan ibaret.

3 — Muvakkat teminat 5279 lira 57 kuruştur.

4 — İhalesi 28 Agustos 942 Cuma günü saat 15 de Kastamonu belediyesinde müteşekkil komisyonu tarafından yapılacaktır.

5 — Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel şartnamesi ve fenni şartname, proje ve keşif hülâsası, elektrik tesisatına ait hususî ve fenni şartname ve yapı işleri umumî ve fenni şartnamesi ve bunlara ait teferri diğer evrak Kastamonu belediyesinde görülebilir.

6 — İsteklilerin en az bu işe benzer 40,000 liralık iş yaptıklarını ihaleden üç gün evveline kadar Kastamonu valiliğine bir istida ile müracaat ederek ehliyet vesikası alması şarttır.

7 — Taliplerin ihaleden bir saat evveline kadar komisyona getirecekleri teklif mektuplarile birlikte ehliyet ve Ticaret Odası vesikalarını ve muvakkat teminat mektuplarını imza mukabilinde vermeleri, aksi takdirde posta gecikmesi kabulacak tehir dolayısiyle vaktinde teklif mektubu gelmiyenler ihale müzakeresine iştirâk ettirilmiyeceği ilân olunur. (8558)

İstanbul mıntıka ticaret müdürlüğünden

Yapağılı deri ihracatcılarının nazarı dikkati

Kuzu derilerinin ihracı sırasında aranan yapağı uzunluğu esasına nazarı itibare alınmıyarak yalnız derinin ağırlığı kontrol edilecektir. Yapağılı deri ihracatçılarının aşağıdaki hususatı göz önünde bulundurarak hareketlerini ihzar etmeleri lâzımdır.

1 — İhraç anında yapağı uzunluğu ne olursa olsun her bir kuzu derisinin ağırlığı âzami 1200 gramı geçmiyecektir.

2 — Her balyada ip, naftalin vesair anbalâj malzemesi karşılığı olarak âzami 2 kilo tolerans kabul edilmiştir.

3 — Tulum halinde bulunan kuzu derilerinin karınlarının yarısı balya yapılması muvafık görülmüştür.

Daha fazla malûmat Sirkeci Liman Hanında İHRACAT BAŞ TROLÖRLÜĞÜNDEN alınabileceği, ilân olunur. (8[illegible])

Fennî Sünnetçi EMİN FİDAN

Evlerinde sünnet yapılması müsait olmıyanlarla taşradan bilhassa sünnet için gelen ve gayrimüslimlerden fennen bu ameliyeye ihtiyacı olan yaşları büyük, küçük olsun ameliyatları muayenehanemde kolaylıkla yapılır ve istirahatleri temin olunur.

Kabine: Beşiktaş Ertıp Apartımanı, Tel: 44395.
Evi: Suadiye, İstasyon arkası, No. 17. Tel: 81773.

Üniversite Rektörlüğünden

Fen Fakültesinde İspençiyarı Botanik Doçentliği açıktır. Dil imtihanları 2/11/942 Pazartesi günü yapılacaktır. Namzetlerin bu tarihten bir hafta evvel tezlerini vermiş olmaları lâzımdır. İsteklilerin sıhhat, nüfus kâğıdı örneği, ilmî hüviyetini gösterir fiş (fişler tedris işleri müdürlüğünden istenecektir.) ve 5 fotoğrafla 25/10/942 tarihine kadar Rektörlüğe müracaat başvurmaları. (8518)

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888 - Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve icarî her türlü banka muamelelerini
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor

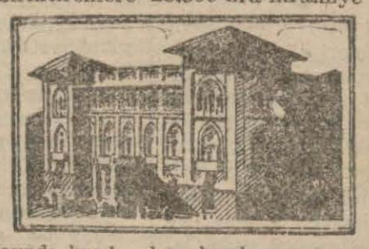

Ziraat Bankasında kumbaralı ve kumbarasız tasarruf hesabı olanlardan en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1.000	Liralık	4.000	Lira	100	adet	50	Liralık
4	»	500	»	2.000	»	120	»	40	»
4	»	250	»	1.000		160	»	20	»
40	»	100	»	4.000					

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede dört defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Agustos ve 11 Birinciânun tarihlerinde çekilecektir.